

**RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA PEDAGOG KADRLARNI
TAYYORLASHNING ZAMONAVIY MODELI**

Erkaboyeva Nigora Shermatovna
Pedagogika fanlari doktori, professor
Qo'qon davlat universiteti

Annotatsiya: *Ushbu maqolada raqamli transformatsiya sharoitida pedagog kadrlarni tayyorlash tizimini modernizatsiya qilish masalalari yoritilgan. O'zbekiston Respublikasida ta'lim sohasini raqamlashtirishga qaratilgan davlat siyosati, Prezident qarorlarida belgilangan strategik yo'nalishlar tahlil qilinadi. Shuningdek, raqamli pedagogika, innovatsion ta'lim texnologiyalari, sun'iy intellekt, masofaviy o'qitish va gibrid ta'lim modellarining o'qituvchilar malakasini oshirishdagi o'rni asoslab beriladi. Maqolada raqamli kompetensiyalarni shakllantirish, raqamli baholash tizimini joriy etish va pedagog kadrlarning raqamli madaniyatini rivojlantirishga doir amaliy tavsiyalar keltirilgan.*

Kalit so'zlar: *raqamli transformatsiya, pedagog kadrlar tayyorlash, raqamli kompetensiya, innovatsion ta'lim texnologiyalari, masofaviy ta'lim, raqamli pedagogika, sun'iy intellekt, Yangi O'zbekiston, ta'lim siyosati.*

Аннотация: *В статье рассматриваются вопросы модернизации системы подготовки педагогических кадров в условиях цифровой трансформации образования. Анализируются стратегические направления государственной политики Республики Узбекистан в области цифровизации образования, отражённые в решениях Президента. Особое внимание уделено роли цифровой педагогики, инновационных образовательных технологий, искусственного интеллекта, дистанционного и гибридного обучения в повышении профессиональной компетентности преподавателей. В работе представлены практические рекомендации по формированию цифровых компетенций, внедрению систем цифрового оценивания и развитию цифровой культуры педагогических кадров.*

Ключевые слова: *цифровая трансформация, подготовка педагогических кадров, цифровая компетентность, инновационные образовательные технологии, дистанционное обучение, цифровая педагогика, искусственный интеллект, Новая Узбекистан, образовательная политика.*

Zamonaviy davrda ta'lim tizimi jadal sur'atlar bilan kechayotgan raqamli transformatsiya jarayonining ajralmas tarkibiy qismiga aylanmoqda. Globallashuv va texnologik rivojlanish sharoitida raqamli kompetensiyalarga ega bo'lgan, innovatsion fikrlaydigan, axborot texnologiyalaridan samarali foydalana oladigan malakali pedagog

**TALIM STRATEGIYASI: YUQORI MALAKALI BO'LAJAK PEDAGOG
KADRLAR TAYYORLASH ISTIQBOLLARI**
mavzusidagi xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya
21.10.2025

kadrlarni tayyorlash dolzarb masalaga aylandi. Chunki bugungi kunda pedagog shunchaki bilim beruvchi emas, balki raqamli axborot muhiti va zamonaviy ta'lim platformalarini boshqaruvchi, o'quvchilarning ijodiy salohiyatini rivojlantiruvchi shaxs sifatida maydonga chiqmoqda.

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyev tomonidan ilgari surilgan "Raqamli O'zbekiston – 2030" strategiyasi, 2020-yil 5-oktabrdagi PQ-4851-son "Raqamli ta'lim tizimini rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi qaror, shuningdek, 2022–2026-yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasida pedagog kadrlarni tayyorlash va qayta tayyorlash tizimini raqamlashtirish ustuvor yo'nalish sifatida belgilangan. Mazkur hujjatlarda ta'lim jarayoniga ilg'or axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini joriy etish, masofaviy o'qitish mexanizmlarini kengaytirish, pedagoglarning raqamli savodxonligini oshirish orqali ta'lim sifatini yangi bosqichga ko'tarish zarurligi alohida ta'kidlangan.

Shuningdek, "Ta'lim to'g'risida"gi Qonun (2020-yil 23-sentabr, O'RQ-637-son) hamda "Raqamli iqtisodiyot va raqamli jamiyat uchun kadrlar tayyorlash konsepsiyasi"da ta'lim tizimini raqamli platformalarga integratsiyalash, innovatsion pedagogik texnologiyalarni amaliyotga joriy etish, raqamli didaktika tamoyillarini rivojlantirish davlat siyosatining muhim yo'nalishlaridan biri sifatida belgilab berilgan.

1. Raqamli transformatsiya va pedagogik faoliyatning yangi paradigmasi

Raqamli transformatsiya nafaqat texnologik yangilanishni, balki ta'limning mazmuni, shakli va metodologiyasida chuqur o'zgarishlarni anglatadi. Bu jarayonda pedagog kadrlar tayyorlash tizimi ham o'z faoliyatini yangi paradigmaga asoslashni talab qiladi. Endilikda o'qituvchi raqamli axborot oqimi sharoitida ishlay oladigan, ta'limni shaxsga yo'naltirilgan, interaktiv va innovatsion uslublarda tashkil eta oladigan mutaxassis bo'lishi lozim.

Pedagog kadrlar tayyorlash jarayonida raqamli didaktika, onlayn ta'lim dizayni, virtual laboratoriyalar, sun'iy intellekt asosidagi o'qitish vositalari, hamda AR/VR texnologiyalar asosidagi ta'lim muhiti keng qo'llanilmoqda. Bu esa o'quv jarayonining vizual, interaktiv va amaliy jihatdan samaradorligini oshiradi.

2. Pedagog kadrlarni tayyorlashning zamonaviy modeli

Raqamli transformatsiya sharoitida pedagog kadrlarni tayyorlashning zamonaviy modeli quyidagi tarkibiy qismlarni o'z ichiga oladi:

Raqamli kompetensiyalarni shakllantirish – pedagoglar uchun axborot madaniyati, raqamli savodxonlik, onlayn ta'lim vositalaridan foydalanish ko'nikmalarini rivojlantirish.

Innovatsion ta'lim texnologiyalarini o'zlashtirish – "flipped classroom", "gamifikatsiya", "microlearning" kabi metodlarni raqamli platformalar orqali amalga oshirish.

**TALIM STRATEGIYASI: YUQORI MALAKALI BO'LAJAK PEDAGOG
KADRLAR TAYYORLASH ISTIQBOLLARI**
mavzusidagi xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya
21.10.2025

Masofaviy va gibrid o'qitish tizimi – ta'lim jarayonini moslashuvchan, texnologik va foydalanuvchiga yo'naltirilgan shaklda tashkil etish.

Raqamli baholash va monitoring tizimi – o'quvchilar faoliyatini onlayn kuzatish, tahlil qilish va natijalarni avtomatlashtirilgan tizimlar orqali baholash.

Sun'iy intellekt yordamida shaxsiylashtirilgan o'qitish – har bir o'quvchi ehtiyojiga moslashtirilgan o'quv resurslarini avtomatik taklif etish.

Ushbu model asosida shakllangan pedagoglar nafaqat raqamli vositalarni biladigan, balki ularni metodik maqsadga muvofiq qo'llay oladigan, o'quvchilarni kreativ fikrlash va mustaqil o'rganishga unday oladigan mutaxassislar sifatida yetishib chiqadilar.

3. Davlat siyosatida raqamli pedagogika yo'nalishining rivojlanishi

So'nggi yillarda O'zbekiston ta'lim tizimida raqamli infratuzilmani kengaytirish bo'yicha qator amaliy ishlar amalga oshirilmoqda. Jumladan:

“Zamonaviy axborot texnologiyalarini joriy etish markazlari” tashkil etildi;

“OneID” va “edu.uz” platformalari orqali o'qituvchilarning yagona elektron bazasi yaratildi;

“UzEduNet” tarmog'i orqali ta'lim muassasalari yagona internet infratuzilmasiga ulandi;

“Milliy raqamli ta'lim resurslari portali” faoliyati yo'lga qo'yildi;

Pedagoglar uchun “Raqamli pedagogika” kurslari, “Media va axborot savodxonligi” dasturlari joriy etildi.

Bularning barchasi davlat siyosatida raqamli ta'limni rivojlantirishga, o'qituvchilarning kasbiy raqobatbardoshligini oshirishga qaratilgan strategik chora lardir.

Raqamli transformatsiya sharoitida pedagog kadrlarni tayyorlashning zamonaviy modeli — bu texnologik, metodik va shaxsiy kompetensiyalarni integratsiyalovchi, innovatsion pedagogika tamoyillariga asoslangan tizimdir. U o'qituvchining kasbiy faoliyatini raqamli muhitga moslashtirish, o'quvchilarning mustaqil, ijodiy va tanqidiy fikrlashini rivojlantirish imkonini beradi.

Prezident qarorlarida belgilanganidek, raqamli ta'limni rivojlantirish nafaqat texnik infratuzilmani takomillashtirishni, balki inson kapitaliga sarmoya kiritishni ham nazarda tutadi. Shu boisdan, pedagog kadrlarni tayyorlashda raqamli pedagogika, axborot madaniyati va innovatsion o'qitish texnologiyalarini chuqur o'zlashtirish bugungi kunning asosiy talabi hisoblanadi.

Shunday qilib, raqamli transformatsiya davrida pedagog kadrlar tayyorlash tizimini modernizatsiya qilish — bu Yangi O'zbekistonning ta'lim siyosatidagi eng muhim strategik yo'nalishlardan biri bo'lib, kelajak avlodni raqamli tafakkur bilan tarbiyalashga zamin yaratadi.

**TALIM STRATEGIYASI: YUQORI MALAKALI BO'LAJAK PEDAGOG
KADRLAR TAYYORLASH ISTIQBOLLARI**
mavzusidagi xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya
21.10.2025
FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Raqamli O'zbekiston – 2030" strategiyasini tasdiqlash to'g'risidagi farmoni. — *2020-yil 5-oktabr, PF-6079-son.*
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Raqamli ta'lim tizimini rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi qarori. — *2020-yil 5-oktabr, PQ-4851-son.*
3. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "2022–2026-yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi to'g'risida"gi farmoni. — *2022-yil 28-yanvar, PF-60-son.*
4. "Ta'lim to'g'risida"gi Qonun. — *O'zbekiston Respublikasi Qonuni, 2020-yil 23-sentabr, O'RQ-637-son.*
5. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining "Raqamli iqtisodiyot va raqamli jamiyat uchun kadrlar tayyorlash konsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida"gi qarori. — *2021-yil 31-dekabr, VMQ-833-son.*
6. Karimov, B., & Raximova, N. (2022). *Raqamli pedagogika: zamonaviy ta'limda innovatsion yondashuvlar.* — Toshkent: "Fan va texnologiya" nashriyoti.
7. Mardonova, G. (2023). *O'qituvchilarning raqamli kompetensiyasini rivojlantirishda pedagogik sharoitlar.* — "Ta'lim va innovatsiya" ilmiy jurnali, №2, 45–52-betlar.
8. UNESCO (2021). *Digital Learning: Policy Brief for Teachers and Educators.* — Paris: UNESCO Publishing.
9. OECD (2020). *The Digitalisation of Education: Building Teacher Capacity in the Digital Era.* — OECD Education Working Papers, No. 239.
10. Qodirov, S. (2024). *Innovatsion ta'lim texnologiyalari va raqamli kompetensiyalarni rivojlantirish yo'nalishlari.* — "Pedagogika va psixologiya" jurnali, №3, 60–68-betlar.
11. European Commission (2022). *Digital Education Action Plan 2021–2027: Resetting education and training for the digital age.* — Brussels: EC Publications.
12. Raxmatova, M. (2023). *Masofaviy ta'limda pedagoglarning raqamli madaniyatini shakllantirish omillari.* — "Oliy ta'lim muassasalarida innovatsion jarayonlar" to'plami, №4, 88–95-betlar.